

Bruselj, 24.8.2016
COM(2016) 526 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**Program COSME
za konkurenčnost podjetij in MSP za obdobje 2014–2020**

Poročilo o spremljanju za leto 2014
{SWD(2016) 274 final}
{SWD(2016) 277 final}

Kazalo

1. Uvod.....	3
2. Izvrševanje proračuna v letu 2014.....	4
2.1 Dostop do financiranja.....	9
2.2 Dostop do trgov.....	10
2.3 Izboljšanje okvirnih pogojev in konkurenčnosti	11
2.4 Spodbujanje podjetništva in kulture podjetništva	12
3. Podporni ukrepi.....	13
4. Upravni odhodki.....	14
5. Prispevek k cilju vključevanja podnebnih vprašanj	14
6. Zaključek.....	15

1. UVOD

COSME je program za ukrepe EU za izboljšanje konkurenčnosti podjetij s posebnim poudarkom na malih in srednjih podjetjih (MSP). Temelji na programu za podjetništvo in inovativnost, vzpostavljenem za obdobje 2007–2013 v okviru okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost. Ukrepi v okviru programa COSME so namenjeni čim večjemu ustvarjanju sinergij z drugimi programi EU za porabo sredstev, zlasti z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi (skladi ESI) ter programom Obzorje 2020, ki vključuje inovacijske dejavnosti, ki so bile prej del programa za podjetništvo in inovativnost.

Program COSME ustvarja dodano vrednost, saj obravnava nadnacionalna vprašanja in nedelovanje trga na štirih ključnih področjih, opredeljenih s pravno podlago¹:

1. izboljšanje **dostopa do financiranja** za MSP v obliki lastniških in dolžniških instrumentov (najmanj 60 % celotnih proračunskih sredstev);
2. izboljšanje **dostopa do trgov** v Uniji in zunaj nje (21,5 %);
3. izboljšanje **okvirnih pogojev** za podjetja **in konkurenčnost podjetij**, vključno z MSP (11 %);
4. **spodbujanje podjetništva** in kulture podjetništva (2,5 %).

Leta 2014 so v programu COSME poleg 28 držav članic EU sodelovale tudi tretje države, in sicer Islandija, Črna gora, Turčija, Moldavija in nekdanja jugoslovanska republika Makedonija.

Komisija je odgovorna za splošno izvajanje programa COSME. Prvi cilj se izvaja s finančnimi instrumenti, za katere je pooblaščen Evropski investicijski sklad. Izvajanje ukrepov v okviru ciljev 2, 3 in 4 se je večinoma preneslo na Izvajalsko agencijo za mala in srednja podjetja (EASME). Posredno upravljanje s strani mednarodnih organizacij je predvideno tudi za nekatere analitične dejavnosti in primerjalne analize.

To poročilo predstavlja pregled izvrševanja proračuna programa COSME leta 2014 v skladu s členom 15 uredbe o COSME, vključno s podpornimi ukrepi in izdatki upravne narave. Podrobnosti o izvajanju posameznih ciljev so navedene v Prilogi 1. Priloga 2 vsebuje seznam upravičencev za razpise za zbiranje predlogov.

¹ Uredba (EU) št. 1287/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013.

2. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA V LETU 2014

Pravna podlaga programa COSME določa skupni okvirni proračun v višini 2,3 milijarde EUR za sedemletno obdobje programa COSME (2014–2020). V proračunu se upošteva cikel porabe z načrtovanim postopnim povečevanjem obveznosti do zadnjega leta programa, tj. leta 2020. Sredstva za plačila naj bi po pričakovanjih sledila enakemu trendu, vendar z nižjo stopnjo leta 2014, saj je treba v okviru programa še oblikovati pravne obveznosti, potrebne za ustvarjanje plačil. Pravna podlaga programa COSME določa, da se program izvaja z letnim delovnim programom in podpornimi ukrepi. Proračun vključuje tudi upravne odobritve za upravljanje programa.

Proračun programa COSME se izvršuje s štirimi proračunskimi vrsticami z odobritvami, določenimi z ustreznim revidiranim sklepom o financiranju za leto 2014². Po prištetu prispevkov tretjih držav, neporabljenih odobritev iz prejšnjega programskega obdobja in različnih prerazporeditev so sredstva, ki so bila na voljo za leto 2014, znašala:

- (a) proračunska vrstica 02 01 04 01 za upravne odhodke: 5 118 063 EUR;
- (b) proračunska vrstica 02 01 06 01 za delovanje agencije EASME: 6 667 313 EUR;
- (c) proračunska vrstica 02 02 01 za vse druge odhodke iz poslovanja: 106 411 140 EUR;
- (d) proračunska vrstica 02 02 02 za dostop do financiranja odhodkov iz poslovanja: 140 787 114 EUR.

Sklep o financiranju podpornih ukrepov³ določa prispevek v višini 7 151 722 EUR, vključen v proračunsko vrstico 02 02 01 splošnega proračuna Evropske unije za leto 2014.

Skupna razpoložljiva proračunska sredstva, vključno z upravnimi odobritvami, so za izvedbo 36 ukrepov iz delovnega programa za leto 2014 znašala 258 983 630 EUR.

Leto 2014 je bilo leto prehoda z okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost na program COSME s prenosom izvajanja na novo izvajalsko agencijo, obnovitvijo enega od glavnih elementov programa, evropsko podjetniško mrežo in vzpostavitev dveh novih finančnih instrumentov, tj. lastniškega in dolžniškega. Okvirni program za konkurenčnost in inovativnost (2007–2013) je vključeval prehodno obdobje za ta instrumenta, da ne bi prišlo do prekinitve izvajanja dejavnosti.

Eksternalizacija programov za porabo sredstev je potekala, kot je določeno v sporočilu Komisije o prenosu upravljanja programov za obdobje 2014–2020 na izvajalske agencije⁴. Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja (EASME) je bila ustanovljena z izvedbenim sklepom Komisije z dne 17. decembra 2013⁵ in aktom o prenosu, sprejetim 23. decembra⁶. GD za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja je vodilni matični

² C(2014) 4993 final.

³ C(2014) 5590 final.

⁴ SEC(2013) 493 final.

⁵ Izvedbeni sklep Komisije 2013/771/ES z dne 17. decembra 2013.

⁶ C(2013) 9414.

generalni direktorat agencije EASME⁷. V povprečju je bilo 92 % dejavnosti programa COSME, z izjemo dostopa do financiranja, prenesenih na agencijo EASME.

Leto 2014 je bilo za agencijo EASME še posebej naporno. Upravljala je proračun v višini skoraj 1 100 milijonov EUR (v primerjavi s 586 milijoni EUR leta 2013). Število osebja se je do konca leta povečalo s 144 (leta 2013) na 300 v ekvivalentu polnega delovnega časa (EPDČ). To je povzročilo začetne težave, zaradi katerih so nastale zamude. Zato je bilo 78,8 milijona EUR od 95,5 milijona EUR, dodeljenih iz programa COSME, prenesenih za izvajanje v letu 2015. Agencija je leta 2015 odpravila zaostanke in dosegla 98,3-odstotno stopnjo izvajanja ukrepov za leto 2014, prenesenih v leto 2015.

Skupaj je bilo **dodeljenih 99,23 % od 258 983 milijonov EUR razpoložljivih sredstev**. Za plačila je stopnja izvrševanja v povprečju znašala 93,08 % zaradi višine upravnih odhodkov, medtem ko je bila pri vrsticah za poslovanje dosežena 100-odstotna stopnja izvrševanja.

⁷ Drugi matični generalni direktorati so: GD za raziskave in inovacije, GD za komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologijo, GD za okolje, GD za podnebno politiko, GD za pomorske zadeve in ribištvo in GD za energetiko.

Preglednica: Skupna razpoložljiva proračunska sredstva programa COSME leta 2014 za obveznosti

Proračunska vrstica 02 01 04 01 za upravne odhodke

Izglasovani proračun, na voljo po prerazporeditvah: 4 212 210

Drugi zunanji namenski prejemki: 300 314

Prispevki tretjih držav: 600 529

Skupna razpoložljiva proračunska sredstva za obveznosti: 5 118 063

Proračunska vrstica 02 01 06 01 za delovanje agencije EASME

Izglasovani proračun, na voljo po prerazporeditvah: 6 496 350

Drugi zunanji namenski prejemki: 166 769

Prispevki tretjih držav: 3 984

Skupna razpoložljiva proračunska sredstva za obveznosti: 6 667 313

Proračunska vrstica 02 02 01 za vse druge odhodke iz poslovanja

Izglasovani proračun, na voljo po prerazporeditvah: 102 709 687

Namenski prejemki brez prenosa preostalih odobritev: 3 619 285

Prispevki Efte: 82 168

Skupna razpoložljiva proračunska sredstva za obveznosti: 106 411 140

Proračunska vrstica 02 02 02 za dostop do financiranja odhodkov iz poslovanja

Izglasovani proračun: 161 907 588

Prerazporeditev za povečanje kapitala Evropskega investicijskega sklada: -21 250 000

Prispevki Efte: 129 526

Skupna razpoložljiva proračunska sredstva za obveznosti: 140 787 114

Preglednica: Izvajanje proračuna programa COSME v letu 2014

Proračunska vrstica		Obveznosti ⁸			Plačila ⁹		
		Razpoložljiva proračunska sredstva	Proračun, ki se izvršuje	Izvrševanje v %	Razpoložljiva sredstva za plačila	Izvedeno plačilo	Izvedba v %
02 02 02	Dostop do financiranja	140 787 114	140 787 114	100,00 %	74 244 830	74 244 830	100,00 %
02 02 01	Dostop do trgov, poslovnega okolja in podjetništva						
	izvajanje s strani GD za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja	10 836 633	10 665 116	98,42 %	4 936 221	1 299 946	26,33 %
	preneseno na agencijo EASME	95 111 545	94 950 764	99,83 %	6 000 720	5 994 571	99,90 %
	preneseno na druge generalne direktorate	462 962	462 962	100,00 %	33 100	22 521	68,04 %
	skupna proračunska sredstva, dodeljena leta 2014, vključno s prenosi za 020201	106 411 140	106 078 842	99,69 %	10 970 041	7 317 038	66,70 %
Preneseno agenciji EASME	ukrepi, preneseni v leto 2015	78 788 026	77 449 753	98,30 %			
Preneseno GD za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja	ukrepi, preneseni v leto 2015	4 536 240	4 349 528	95,88 %			
	Končna izvedba po izvedbi ukrepov, prenesenih v leto 2015	106 411 140	104 553 857	98,25 %	10 970 641	7 317 638	66,70 %
02 01 04 01	Administrativni proračun	5 118 063	5 017 946	98,04 %	5 118 063	2 103 647	41,10 %
02 01 06 01	EASME – administrativni proračun	6 667 313	6 626 000	99,38 %	6 667 313	6 626 000	99,38 %

⁸ Vključno z izglasovanim proračunom, prenesenimi sredstvi iz okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost, prispevki tretjih držav in Efte ter prerazporeditvami.

⁹ Vključno z izglasovanim proračunom, prenesenimi sredstvi iz okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost, prispevki tretjih držav in Efte ter prerazporeditvami.

	Proračunska sredstva za poslovanje, dodeljena leta 2014, vključno s prenosi	247 198 2 54	246 865 956	99,87 %	85 214 87 1	81 561 8 68	95,71 %
	Proračunska sredstva za poslovanje, dodeljena leta 2014 po končni izvedbi prenosov leta 2015	247 198 2 54	245 340 971	99,25 %			
COSME, skupaj	Izvršeni proračun, vključno z upravnimi odhodki, po izvedbi prenosov, skupaj	258 983 6 30	256 984 918	99,23 %	97 000 24 7	90 291 5 14	93,08 %

2.1 DOSTOP DO FINANCIRANJA

Uredba o COSME določa, da mora biti vsaj 60 % skupnih proračunskih sredstev (1,4 milijona EUR) dodeljenih za finančne instrumente za obdobje 2014–2020.

Leta 2014 je dostop do financiranja predstavljal 58 % (163,5 milijona EUR) finančnih sredstev, ki so bila na voljo za program COSME. Po prenosu 21,25 milijona EUR na Evropski investicijski sklad za povečanje kapitala so razpoložljiva proračunska sredstva za olajšanje dostopa MSP do financiranja prek Jamstvene sheme za posojila in Kapitalske sheme za rast znašala 140,8 milijona EUR. Skupna proračunska sredstva, dodeljena za Jamstveno shemo za posojila, so znašala 89,1 milijona EUR, za Kapitalsko shemo za rast pa 51,7 milijona EUR.

Sporazum o prenosu pooblastil z Evropskim investicijskim skladom je bil podpisan julija 2014. Nato je Evropski investicijski sklad objavil dva stalna razpisa za prijavo interesa za izbiro finančnih posrednikov, ki bodo nato izbrali končne upravičence v okviru Jamstvene sheme za posojila ali Kapitalske sheme za rast v skladu s svojo običajno poslovno prakso in ob upoštevanju meril za upravičenost do Jamstvene sheme za posojila ali Kapitalske sheme za rast. Prvi jamstveni sporazumi v okviru Jamstvene sheme za posojila so bili med Evropskim investicijskim skladom in finančnimi posredniki podpisani proti koncu leta 2014, prva posojila pa so bila MSP zagotovljena v začetku leta 2015. S temi sporazumi se bodo zagotovila finančna sredstva tistim MSP, ki sicer ne bi mogla pridobiti finančnih sredstev zaradi njihovega zaznanega večjega tveganja ali nezadostnega zavarovanja. Sklepanje sporazumov o financiranju v okviru Kapitalske sheme za rast je bolj zapleteno in dolgotrajno. Čeprav je Evropski investicijski sklad izvedel postopek skrbnega pregleda pri več predlogih, ni bil pred koncem leta 2014 podpisan noben sporazum o financiranju.

Skozi vse leto 2014 je jamstvena shema MSP v okviru programa za konkurenčnost in inovacije, predhodnica Jamstvene sheme za posojila, še naprej podpirala MSP. V okviru jamstvene sheme MSP je več kot 56 000 MSP prejelo več kot 3 milijarde EUR finančnih sredstev. S podporo jamstvene sheme MSP je bilo od začetka njenega delovanja zagotovljenih več kot 19 milijard EUR finančnih sredstev za skoraj 368 000 MSP.

Instrument pomoči za hitro rastoča in inovativna MSP (GIF) je MSP še naprej zagotavljal tvegani kapital, pri čemer je bilo več kot 288 milijonov EUR lastniškega kapitala namenjenih podpori 112 MSP. V okviru Pomoči za hitro rastoča in inovativna MSP je bilo od začetka njenega izvajanja dodeljenih več kot 3 milijarde EUR lastniškega kapitala za približno 450 MSP. Ta številka se bo še nekaj let povečevala, saj so številni skladi še vedno v zgodnji fazi svojega petletnega naložbenega obdobja.

Do konca leta 2015 je v okviru Jamstvene sheme za posojila več kot 51 000 MSP prejelo finančna sredstva v višini skoraj 1 300 milijonov EUR, tudi zaradi okrepitve Jamstvene sheme za posojila v okviru programa COSME z dodatno sposobnostjo prevzemanja tveganj, ki jo zagotavlja Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI), ki je na voljo od julija 2015. Izvajanje je preseglo pričakovanja in potrdilo veliko povpraševanje na trgu za financiranje za bolj tvegana MSP, zlasti za zagonska in mala podjetja.

Predvideni so bili spremljevalni ukrepi za spodbujanje obeh finančnih instrumentov programa COSME in za nadaljnje spodbujanje dostopa do financiranja za MSP, pa tudi za zbiranje koristnih dejstev in podatkov za spremljanje ter za oblikovanje dostopa do finančne politike.

Za spremljajoče ukrepe so bila leta 2014 dodeljena proračunska sredstva v višini 1 241 252 EUR¹⁰.

2.2 DOSTOP DO TRGOV

Uredba o COSME določa, da je treba približno 21,5 % skupnih proračunskih sredstev nameniti olajševanju dostopa do trgov.

Leta 2014 je bilo 61,5 milijona EUR dodeljenih za internacionalizacijo MSP, kar je predstavljalo 24 % finančnih sredstev za leto 2014.

Program COSME zagotavlja podporo evropskim podjetjem in zlasti MSP, pri čemer jim pomaga pri izkoriščanju prednosti enotnega trga z vzpostavljanjem poslovnih vezi zunaj njihove države in tudi pri izvozu iz Evrope.

Evropska podjetniška mreža podpira MSP na lokalni ravni z več kot 600 uradi v EU in zunaj nje. MSP pomaga pri iskanju mednarodnih poslovnih partnerjev ter partnerjev na področju tehnologije in raziskav v EU in drugih sodelujočih državah. Z namenskimi svetovalnimi storitvami spodbuja sodelovanje MSP v programih financiranja EU, kot so Obzorje 2020 ter evropski investicijski in strukturni skladi.

Leta 2015 je približno 450 000 MSP prejelo storitve prek evropske podjetniške mreže v vseh regijah EU, in sicer od zagotavljanja informacij o zakonodaji in programih EU do posebnih svetovalnih storitev (npr. svetovanje o pravicah intelektualne lastnine in učinkoviti rabi virov) in dogodkov za navezovanje stikov.

Leta 2014 sta bila objavljena dva razpisa za zbiranje predlogov za obnovitev članstva v mreži in podpis okvirnih sporazumov o partnerstvu s konzorciji, pristojnimi za lokalne kontaktne točke. Pri podpisovanju okvirnih sporazumov o partnerstvu in poznejših posebnih sporazumov za prvi dve leti delovanja so nastale zamude in podpisovanje se je za nekatere sporazume nadaljevalo do junija 2015. Vendar je evropska podjetniška mreža za veliko večino partnerjev, ki so bili uspešni na prvem razpisu, s svojimi dejavnostmi začela 1. januarja 2015. To je tudi datum, od katerega je Komisija prispevala k njihovim upravičenim stroškom.

Dejavnosti evropske podjetniške mreže so se leta 2014 financirale z delovnim programom okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost za leto 2013, da se je zagotovila neprekinjenost dejavnosti, delovni program COSME za leto 2014 pa je sofinanciral dejavnosti leta 2015 (proračun v višini 49,5 milijona EUR).

Program COSME je financiral tudi več dejavnosti za podporo internacionalizacije MSP v tretjih državah, vključno s službo za pomoč uporabnikom, namenjeno svetovanju MSP glede pravic intelektualne lastnine. V okviru dejavnosti sta bila na voljo svetovanje in podpora za evropska MSP, ki se spopadajo s težavami na področju pravic intelektualne lastnine, ki se pojavljajo na Kitajskem ter v državah članicah Združenja držav jugovzhodne Azije (ASEAN) in Skupnega južnoameriškega trga (MERCOSUR) ali iz tam izvirajo, s proračunom v višini

¹⁰ Glej Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o finančnih instrumentih, ki jih podpira splošni proračun po členu 140.8 finančne uredbe od 31. decembra 2014, objavljeno 13. novembra 2015 (COM(2015) 565 final).

7,2 milijona EUR. Center EU in Japonske za industrijsko sodelovanje (2,6 milijona EUR) je med drugim olajšal dostop MSP do japonskega trga.

2.3 IZBOLJŠANJE OKVIRNIH POGOJEV IN KONKURENČNOSTI

Uredba o COSME določa, da je treba približno 11 % skupnega proračuna nameniti izboljšanju okvirnih pogojev in konkurenčnosti.

Leta 2014 je bilo temu cilju namenjenih 24,3 milijona EUR iz delovnega programa in 5,8 milijona EUR iz podpornih ukrepov, kar je predstavljalo 11,7 % finančnih sredstev.

Program COSME je financiral ukrepe, namenjene zmanjšanju upravnega bremena, podpiranju pametne in MSP prijazne pravne ureditve, krepitvi usklajevanja industrijskih politik držav članic in večji uporabi načela „najprej pomisli na male“. Spodbujal je tudi učinkovito rabo virov, trajnost in družbeno odgovornost podjetij. Izvedeni so bili tudi ukrepi za izboljšanje konkurenčnosti strateško pomembnih sektorjev v evropskem gospodarstvu.

V okviru dejavnosti, namenjenih **izboljšanju okvirnih pogojev za MSP**, so se financirale naslednje dejavnosti:

- skupina na visoki ravni za upravna bremena: 0,4 milijona EUR;
- spremljanje in nadzor pobude „Small Business Act“ za Evropo (SBA) (vključno s skupščino MSP, srečanja mreže odposlancev za MSP in evropskimi nagradami za spodbujanje podjetništva): 1,8 milijona EUR;
- izvajanje pobude „Small Business Act“ za Evropo, orodja za ozaveščanje, vključno s serijo Business Planet, portalom za mala podjetja in izdajanjem vodičev za podporo politiki MSP iz strukturnih skladov: 1,3 milijona EUR;
- pregled uspešnosti MSP: 0,9 milijona EUR;
- orodje za samoocenjevanje učinkovite rabe virov za MSP: 0,5 milijona EUR;
- organizacija foruma, ki združuje več deležnikov, o družbeni odgovornosti gospodarskih družb: 0,25 milijona EUR.

V okviru dejavnosti, namenjenih podpori **konkurenčnosti podjetij v EU**, vključno s podporo industrijskih sektorjev, so bile financirane naslednje dejavnosti:

- krepitev konkurenčnosti in trajnosti evropskega turizma: 8,7 milijona EUR;
- program internacionalizacije grozdov za MSP: 5,65 milijona EUR (združitev 4,15 milijona EUR iz proračuna za leto 2014 in 1,5 milijona EUR iz proračuna za leto 2015);
- digitalna usposobljenost za konkurenčnost in inovacije: 2,5 milijona EUR;
- program za odličnost grozdov: 1,5 milijona EUR;
- izvajanje akcijskega načrta Gradnja 2020: 1 milijon EUR;
- spodbujanje in podpora evropske strategije za ključne omogočitvene tehnologije (KET): 0,550 milijona EUR;
- članstvo v mednarodnih študijskih skupinah za gumo, nikelj, baker, svinec in cink: 0,2 milijona EUR;
- izvajanje akcijskega načrta o učinkovitejšem obrambnem sektorju za varnejšo Evropo: 0,2 milijona EUR;
- spremljanje izvajanja načel dobre prakse v vertikalnih odnosih v verigi preskrbe s

hrano: 0,2 milijona EUR;

- izmenjave dobrih praks za podporo evropski konkurenčnosti: 0,2 milijona EUR.

Skupina na visoki ravni za upravna bremena je prispevala k izmenjavi dobrih praks in nadaljnjem spremljanju akcijskega programa za zmanjšanje upravnega bremena za podjetja s sedmimi plenarnimi sejami, dvanajstimi obiski držav članic, objavo poročila in organizacijo končne konference, ki je utrla pot platformi programa ustreznosti in uspešnosti predpisov EU REFIT.

Orodje za pregled uspešnosti MSP je omogočilo pregled evropskih MSP in zagotovilo podrobne informacije o izvajanju pobude „Small Business Act“ za Evropo v državah članicah in nekaterih tretjih državah. Informacije o posameznih državah članicah so se upoštevale v priporočilih za posamezne države v okviru evropskega semestra. Mreža odposlancev za MSP, letna skupščina MSP in evropski teden MSP so zagotovili forum za ozaveščanje in izmenjavo dobrih praks na vseh področjih pobude „Small Business Act“ za Evropo. Poleg tega se je 12. junija 2015 na kanalu Euronews TV začela predvajati četrta sezona serije Business Planet.

Kampanja „eSkills for Jobs“ (digitalna usposobljenost za delovna mesta) je zajemala 30 držav ter vključevala 384 organizacij in več kot 300 000 udeležencev, pri čemer je bilo kampanji izpostavljenih približno 115 milijonov ljudi.

Pobuda „Clusters Go International“ (internacionalizacija evropskih grozdov) je podprla vzpostavitev 15 sofinanciranih evropskih strateških partnerstev med grozdi za njihovo internacionalizacijo „Europeans Strategic Cluster Partnerships – Going International“, pri čemer je sodelovalo 88 organizacij grozdov iz 21 držav EU, vanje pa je bilo vključenih več kot 10 000 MSP po vsej Evropi.

2.4 SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA IN KULTURE PODJETNIŠTVA

Uredba o COSME določa, da je treba približno 2,5 % skupnega proračuna nameniti spodbujanju podjetništva in kulture podjetništva.

Leta 2014 je bilo **spodbujanju podjetništva** namenjenih 12,9 milijona EUR proračunskih sredstev, zlasti za program mobilnosti Erasmus za mlade podjetnike, kar je predstavlja 5 % skupnih finančnih sredstev za program COSME. Za razpis za zbiranje predlogov v okviru programa Erasmus za mlade podjetnike je bilo več zanimanja, kot je bilo zanj namenjenih sredstev, zato je bil zanj dodeljen dodaten 1 milijon EUR proračunskih presežkov, preostalih po prejšnjih dejavnostih.

Doslej¹¹ je bilo registriranih skoraj 12 000 profilov podjetnikov in vzpostavljenih 3 900 povezav, ki vključujejo 7 700 podjetnikov. Raziskava kaže, da je več kot tretjina sodelujočih potencialnih podjetnikov dejansko ustanovila podjetje.

Poleg tega je program COSME podpiral izmenjave dobrih praks za spodbujanje podjetniškega izobraževanja v EU. Zagotovljena je bila posebna podpora za spletne podjetnike. Nekateri

¹¹ Podatki, zbrani leta 2015.

ukrepi so bili usmerjeni na posebne skupine, kot so mladi podjetniki, podjetnice ali starejši podjetniki, z zagotavljanjem mentorstva in drugimi prilagojenimi ukrepi za spodbujanje podjetništva med temi skupinami.

Financirane so bile naslednje dejavnosti:

- Erasmus za mlade podjetnike: 7,3 milijona EUR;
- portal Digital Entrepreneurship Monitor: 2,6 milijona EUR;
- spletna e-platforma za podjetnice: 1,05 milijona EUR;
- izmenjava dobrih praks med starejšimi podjetniki: 0,4 milijona EUR;
- podpora za izvajanje podjetniške politike¹²: 0,6 milijona EUR;
- Podjetniško izobraževanje (vseevropska pobuda za podjetniško izobraževanje): 0,35 milijona EUR;
- spodbujanje socialne ekonomije v Evropi: 0,1 milijona EUR;
- drugi ukrepi v okviru podpornih ukrepov: 0,5 milijona EUR.

Na konferenci o drugi priložnosti za poštene neuspele podjetnike je sodelovalo 280 predstavnikov iz nacionalnih/regionalnih uprav in deležnikov, leta 2016 pa je bila organizirana še ena konferenca. Konferenca je utrla pot pobudi za evropsko mrežo zgodnjega opozarjanja in svetovalnih storitev za drugo priložnost, ki naj bi bila vzpostavljena leta 2016.

Portal Digital Entrepreneurship Monitor omogoča merjenje napredka držav in panog z izdajanjem posebnih priporočil. Leta 2016 so kazalniki uspešnosti predstavljali skupaj devet panog.

3. PODPORNİ UKREPI

S podpornimi ukrepi se izvaja analiza strukturnih in mikroekonomskih dejavnikov, ki vplivajo na konkurenčnost posameznih sektorjev ter na konkurenčnost in medsektorska vprašanja na splošno. Cilj je izboljšati znanje nosilcev konkurenčnosti evropske industrije in dejavnike, ki jo ovirajo. Podporni ukrepi se uporabljajo tudi za ocenjevanje učinka nove zakonodaje in opredelitev področij v obstoječi zakonodaji, ki jih je treba poenostaviti.

Podporne ukrepe sestavljata dve vrsti dejavnosti, in sicer (1) študije in ocene učinka ter (2) konference, srečanja in dejavnosti širjenja informacij. Letno poročilo Komisije o konkurenčnosti evropske industrije, ki se upošteva v procesu evropskega semestra, se je financiralo s podpornimi ukrepi. V drugih študijah so bili analizirani vidiki konkurenčnosti evropske industrije, povezani s posameznimi sektorji (vključno s sektorji gradbeništva, prehrane in kemikalij). Izvedene so bile ocene učinka in ocene kumulativnih učinkov, med drugim o podnebni, energetske in okoljski politiki ter o panogah EU, ki temeljijo na gozdarstvu.

Organizirane so bile konference, delavnice in srečanja strokovnjakov, na katerih so sodelovali različni deležniki (vključno z nacionalnimi organi, industrijo in potrošniškimi organizacijami, predstavniki MSP in nevladnimi organizacijami) in na katerih so potekale razprave o izzivih, s katerimi se spopadajo različni industrijski sektorji. Posebna pozornost je bila namenjena

¹² Vključno s konferenco o spodbujanju poslovnih dejavnosti svobodnih poklicev, konferenco o drugi priložnosti za poštene neuspele podjetnike in konferenco o prenosih podjetij.

priporočilom za boljše obravnavanje potreb MSP in nadaljnjo krepitev konkurenčnosti. Poleg tega so bile izvedene dejavnosti obveščanja o ciljih programa COSME.

Skupni proračun, namenjen podpornim ukrepom, je leta 2014 znašal 7 milijonov EUR, zaradi česar je stopnja izvrševanja skupnih proračunskih sredstev, dodeljenih za leto 2014, znašala 100 %.

4. UPRAVNI ODHODKI

Proračun za uredbo COSME vključuje odobritve za stroške, ki so nanašajo na dejavnosti priprave, spremljanja, preverjanja, revizije in ocenjevanja, ki so potrebne za upravljanje programa COSME in uresničitev njegovih ciljev. Ti stroški ne presegajo 5 % vrednosti finančnih sredstev.

Upravni odhodki za GD za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja so znašali 5 017 946 EUR, kar je manj kot 2 % skupnega dodeljenega zneska. Proračunska sredstva, porabljena za delovanje Izvajalske agencije za mala in srednja podjetja, so znašala 6 626 000 EUR, kar predstavlja 2,6 % skupnega proračuna. Skupaj so upravni odhodki leta 2014 predstavljali 4,6 % finančnih sredstev.

Upravni odhodki so zajemali študije, srečanja strokovnjakov, dejavnosti obveščanja in komuniciranja, vključno z institucionalnim komuniciranjem o političnih prednostnih nalogah Unije, povezanih s splošnimi cilji programa COSME. Poleg tega so bili zajeti odhodki, povezani z omrežji IT, ter drugi odhodki Komisije za tehnično in upravno pomoč, ki so nastali v okviru upravljanja programa COSME.

5. PRISPEVEK K CILJU VKLJUČEVANJA PODNEBNIH VPRAŠANJ

Prispevek programa COSME k cilju vključevanja podnebnih vprašanj, določenem za vse programe Komisije, je bil ocenjen na 21,2 milijona EUR, kar je predstavljalo 8 % dodeljenih finančnih sredstev leta 2014.

Zadevni cilj/rezultat	Proračun za leto 2014 (v milijonih EUR)
Evropska podjetniška mreža	15,4
Finančni instrumenti: Kapitalska shema za rast	5,82
Skupaj	21,22

Pri več ukrepih v okviru programa COSME, kot je Jamstvena shema za posojila, je težko spremljati prispevek k vključevanju podnebnih vprašanj brez uvedbe dodatnega upravnega bremena za finančne posrednike in nazadnje za več sto tisoč sodelujočih MSP, ki so končni prejemniki. Zato je treba metodo za spremljanje prispevka programa COSME izboljšati, saj je pri njej očitno podcenjen dejanski možni prispevek tega programa.

6. ZAKLJUČEK

Program COSME je leta 2014 zagotovil in dosegel zelo visoke stopnje izvrševanja proračuna, kljub velikemu povečanju eksternalizacije dejavnosti izvajalske agencije in prenovi dveh glavnih ukrepov, tj. finančnih instrumentov in evropske podjetniške mreže.

Program je pomagal financirati številne pomembne ukrepe za podporo evropskih MSP. S pomočjo Evropskega investicijskega sklada in finančnih posrednikov je prek novo vzpostavljenega okvira evropskim podjetjem začel olajševati dostop do financiranja. Ukrepi, financirani iz proračuna programa COSME za leto 2014, so podjetnikom pomagali pri zagonu podjetij. Veliko podjetij je izkoristilo storitve, ki so jim pomagale pri vstopu na nove trge, več ukrepov v okviru programa COSME pa je prispevalo k oblikovanju boljšega poslovnega okolja za podjetja, zlasti MSP. Komisija bo v tesnem sodelovanju z agencijo EASME še naprej izboljševala razširjanje rezultatov projektov COSME, si prizadevala za ustvarjanje dodatnih sinergij z drugimi programi Komisije in zagotavljala najnovejše informacije o upravičencih do ukrepov v okviru programa COSME.